

Brusel 5. prosince 2023
(OR. en)

16338/23

**Interinstitucionální spis:
2023/0435(COD)**

**CONSOM 460
MI 1082
COMPET 1224
TOUR 44
TRANS 570
IA 344
CODEC 2379**

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	30. listopadu 2023
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2023) 905 final
Předmět:	Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterou se mění směrnice (EU) 2015/2302 s cílem zefektivnit ochranu cestujících a zjednodušit a vyjasnit některé aspekty směrnice

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2023) 905 final.

Příloha: COM(2023) 905 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 29.11.2023
COM(2023) 905 final

2023/0435 (COD)

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

**kterou se mění směrnice (EU) 2015/2302 s cílem zefektivnit ochranu cestujících a
zjednodušit a vyjasnit některé aspekty směrnice**

(Text s významem pro EHP)

{SEC(2023) 540 final} - {SWD(2023) 905 final} - {SWD(2023) 906 final} -
{SWD(2023) 907 final} - {SWD(2023) 908 final}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Cestovní ruch hraje ve světovém hospodářství důležitou roli, neboť se na celosvětovém hrubém domácím produktu podílí, přímo i nepřímo, z více než 10 %. Díky rostoucím příjmům, klesajícím nákladům spojeným s cestováním a rozšiřující se nabídce činností v oblasti cestovního ruchu vzrostl celosvětově počet turistů z 680 milionů v roce 2000 na více než 1,5 miliardy v roce 2019. Evropská unie je světovou turistickou destinací číslo 1. V roce 2022 do ní přijely přibližně dvě třetiny všech mezinárodních turistů. Odvětví cestovního ruchu hraje klíčovou roli v ekonomice EU – v roce 2020 v něm pracovalo přibližně 2,3 milionu podniků cestovního ruchu a 10,9 milionu osob¹.

Evropští spotřebitelé využívají k rezervaci cestovních služeb pro tutéž cestu nebo pobyt celou řadu způsobů. Mohou si například samostatně rezervovat dopravu a/nebo ubytování, a to buď přímo u různých poskytovatelů služeb, nebo prostřednictvím zprostředkovatelů. Mohou si zakoupit souborné služby on-line nebo off-line, předem stanovené nebo sestavené podle potřeb zákazníka, v nichž jsou zkombinovány různé typy cestovních služeb. Souborné služby mohou nabízet cestovní kanceláře, cestovní agentury, dopravci a další subjekty.

Směrnice (EU) 2015/2302 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách (dále jen „směrnice“ nebo „směrnice o souborných cestovních službách“)² modernizovala právní rámec pro souborné cestovní služby tak, aby zohledňoval vývoj trhu a technologií. Jejím cílem bylo zohlednit nové způsoby rezervace cestovních služeb, které se objevily, včetně kombinací cestovních služeb na míru, na něž se nevztahovala směrnice 90/314/EHS³ nebo jež se nacházely v právní šedé zóně, a v mnoha ohledech posílila práva cestujících, kteří využívají souborných služeb. Jejím cílem rovněž bylo zajistit spravedlivější hospodářskou soutěž mezi různými typy podniků v oblasti cestovního ruchu působících na trhu se soubornými cestovními službami.

Rozšíření onemocnění COVID-19 vedlo k hromadnému rušení souborných služeb pro pobyty a po určitou dobu nebyly prováděny žádné nové rezervace. V důsledku z toho vyplývajících problémů s likviditou pořadatelů souborných služeb mnoho cestujících neobdrželo zpět vrácené platby nebo je obdrželi výrazně později než po uplynutí čtrnácti dnů, jak požaduje směrnice. Ve svém doporučení 2020/648 z května 2020 (dále jen „doporučení z roku 2020“)⁴ Komise stanovila zásady dobrovolného využívání poukázek a způsoby, jak je pro cestující atraktivní, včetně jejich ochrany pro případ platební neschopnosti pořadatele. Využití doporučení se v jednotlivých členských státech liší. Několik členských států přijalo právní

¹ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Tourism_industries_-_economic_analysis.

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 ze dne 25. listopadu 2015 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU a o zrušení směrnice Rady 90/314/EHS (Úř. věst. L 326, 11.12.2015, s. 1). Veškeré odkazy na konkrétní články směrnice jsou odkazy na směrnici z roku 2015.

³ Směrnice Rady 90/314/EHS ze dne 13. června 1990 o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy (Úř. věst. L 158, 23.6.1990, s. 59).

⁴ Doporučení Komise (EU) 2020/648 ze dne 13. května 2020 o poukazech nabízených cestujícím jako alternativa k vrácení peněz za zrušené souborné cestovní a přepravní služby a v souvislosti s pandemií COVID-19 (Úř. věst. L 151, 14.5.2020, s. 10).

předpisy odchylující se od směrnice, které prodlužují lhůty pro vrácení plateb nebo zavádějí povinné poukázky pro cestující, což vedlo k tomu, že Komise zahájila proti jedenácti členským státům řízení pro porušení povinnosti.

Zpráva Komise zveřejněná dne 26. února 2021 (dále jen „zpráva o uplatňování směrnice o souborných cestovních službách“)⁵ poskytuje přehled o tom, jak byla směrnice členskými státy provedena do vnitrostátního práva a jak byla od července 2018 uplatňována. Upozorňuje na několik problémů, včetně těch, které vyplynuly z úpadku společnosti Thomas Cook v roce 2019 a z pandemie COVID-19. Mezi obtíže při uplatňování směrnice, na které zpráva upozorňuje, patří složitost a nejistota způsobená ustanoveními o spojených cestovních službách, obtíže při vrácení plateb a účinná ochrana pro případ platební neschopnosti v době závažné krize, včetně chybějících pravidel týkajících se poukázek a nejistoty ohledně rozsahu ochrany pro případ platební neschopnosti.

Evropský účetní dvůr (dále jen „Účetní dvůr“) vydal zvláštní zprávu o právech cestujících v letecké dopravě v průběhu pandemie COVID-19⁶. Účetní dvůr ve svých doporučeních vyzval Komisi, aby prozkoumala, jak by bylo možné případně prostřednictvím legislativních změn posílit práva cestujících v letecké dopravě, a to i v případě krize, a řešit tak otázku vrácení plateb za zrušené cesty a platební neschopnosti hospodářských subjektů.

Platforma Fit for Future (F4F) ve svém stanovisku ze dne 22. března 2022 zjistila pět problémů ve směrnici a předložila v tomto ohledu své návrhy⁷.

Hodnocení a přezkum směrnice je zmíněn v Novém programu pro spotřebitele ze dne 13. listopadu 2020⁸. Komise oznámila, že do roku 2022 provede „hlubší analýzu toho, zda současný regulační rámec pro souborné cestovní služby, včetně ochrany proti platební neschopnosti, stále ještě plně odpovídá úkolu zajistit důkladnou a komplexní ochranu spotřebitele za všech okolností, s přihlédnutím také k vývoji v oblasti práv cestujících“.

Obecným cílem revize směrnice je zvýšit úroveň ochrany spotřebitele za všech okolností, a to i v případě závažné krize, a zároveň zlepšit fungování vnitřního trhu v odvětví souborných cestovních služeb. To je v souladu s původními cíli směrnice. Celkově směrnice obsahuje pevná pravidla upravující souborné cestovní služby a přinesla významné výhody z hlediska ochrany spotřebitele a fungování vnitřního trhu. Hodnocení nicméně ukázalo, že je při dosahování svých cílů a potřeb spotřebitelů a obchodníků pouze částečně účinná a že existuje prostor pro zlepšení a zjednodušení. Byly zjištěny slabiny, konkrétně mezery v ustanoveních, právní nejistota a přílišná složitost, které vyžadují cílená opatření. Řešení těchto nedostatků, například prostřednictvím změn některých definic a doplněním ustanovení o zálohových platbách a poukázkách, při současném upřesnění některých prvků týkajících se zrušení souborných služeb v důsledku nevyhnutelných a mimořádných okolností a ochrany pro případ

⁵ Zpráva o uplatňování směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách, COM(2021) 90 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=COM:2021:90:FIN>.

⁶ Zvláštní zpráva č. 15/2021: Práva cestujících v letecké dopravě během pandemie COVID-19: navzdory úsilí Komise není zajištěna ochrana hlavních práv, https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_15/SR_passenger-rights_covid_CS.pdf

⁷ https://commission.europa.eu/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-less-costly-and-future-proof/fit-future-platform-f4f/adopted-opinions_en#adoptedopinions2022.

⁸ COM/2020/696 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52020DC0696>.

platební neschopnosti, bude tedy přínosné pro přípravu na budoucí krizi a pro uplatňování směrnice za normálních okolností.

- **Soulad s ustanoveními v této oblasti politiky**

Směrnice spadá do oblasti působnosti nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele (dále jen „nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele“) a směrnice o zástupných žalobách, které přispívají k jejímu účinnému prosazování. Nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele stanoví společné donucovací činnosti proti obchodníkům, kteří nedodržují předpisy. Směrnice o zástupných žalobách je použitelná od června 2023 a zvyšuje úroveň ochrany kolektivních zájmů cestujících a spotřebitelů na vnitrostátní i přeshraniční úrovni, například domáháním se opatření ke zdržení se jednání a opatření ke zjednání nápravy.

- **Soulad s ostatními politikami EU**

Po přijetí první směrnice o souborných službách pro cesty v roce 1990 bylo na úrovni EU přijato pět nařízení o právech cestujících v různých druzích dopravy. Například nařízení (ES) č. 261/2004 („nařízení o právech cestujících v letecké dopravě“) stanoví práva cestujících v letecké dopravě v souvislosti se zrušením letu, odepřením nástupu na palubu nebo zpožděním. Toto nařízení má doplňkový charakter ke směrnici o souborných cestovních službách. Vztah mezi oběma právními akty je upraven v různých ustanoveních směrnice o souborných cestovních službách a nařízení o právech cestujících v letecké dopravě s cílem dosáhnout soudržnosti mezi oběma nástroji.

Komise rovněž přezkoumává regulační rámec pro práva cestujících v rámci iniciativy „Lepší ochrana cestujících a jejich práv“. Přezkum nařízení o právech cestujících v letecké dopravě zahrnuje náhrady za zrušené lety rezervované prostřednictvím zprostředkovatelů⁹. Kromě toho se plánuje zabývat se ochranou cestujících pro případ platební neschopnosti leteckých dopravců a závažných krizí v souvislosti s nařízením (ES) č. 1008/2008 (nařízení o leteckých službách)¹⁰.

Cílem revize je dále zlepšit soudržnost mezi směrnicí o souborných cestovních službách a nařízením o právech cestujících v letecké dopravě, například zavedením pravidel ohledně poukázek a pravidel týkajících se vracení plateb mezi podniky. Pravidla týkající se zálohových plateb¹¹ a ochrany pro případ platební neschopnosti, která jsou součástí navrhované revize, zohledňují současný stav v oblasti práv cestujících.

⁹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13290-Travel-better-protection-for-passengers-and-their-rights_cs.

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13255-Revision-of-the-Air-Services-Regulation_cs.

¹¹ Zálohové platby za souborné služby uhrazené před zahájením cesty zúčastněné strany se také často označují jako zálohy (anglicky „prepayments“). Jinou formou zálohových plateb (anglicky „downpayments“) jsou zálohy, které cestující zaplatí při rezervaci souborné služby nebo krátce po rezervaci.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Právním základem pro činnost EU je článek 114 Smlouvy o fungování EU (dále jen „SFEU“), který stanoví, že „Evropský parlament a Rada [...] přijímají opatření ke sbližování ustanovení [...], jejichž účelem je vytvoření a fungování vnitřního trhu“. V čl. 114 odst. 3 se uvádí, že „Komise bude ve svých návrzích [...] týkajících se [...] ochrany spotřebitele vycházet z vysoké úrovně ochrany a přihlédne přitom zejména k novému vývoji založenému na vědeckých poznatcích“. Kromě toho čl. 169 odst. 1 a čl. 169 odst. 2 písm. a) SFEU stanoví, že EU musí přispívat k dosažení vysoké úrovně ochrany spotřebitele přijímáním opatření podle článku 114 SFEU.

V souladu s čl. 26 odst. 2 SFEU zahrnuje vnitřní trh prostor bez vnitřních hranic, v němž se zboží a služby volně pohybují a podniky mají svobodu usazování. Harmonizace práv a povinností týkajících se souborných cestovních služeb je nezbytná pro rozvoj skutečného vnitřního trhu cestovního ruchu a pomůže udržet a zvýšit vysokou úroveň ochrany spotřebitele.

• Subsidiarita

Tento návrh, stejně jako směrnice (EU) 2015/2302, je plně harmonizačním nástrojem, neboť záležitosti, které upravuje, lze odpovídajícím způsobem řešit pouze na úrovni EU. Členské státy nemohou samy zajistit, aby všichni občané EU požívali práv stanovených směrnicí, a to ani v případě krize.

Souborné cestovní služby jsou přeshraničním odvětvím, a to nejen ve smyslu osob cestujících do zahraničí, ale také ve smyslu zájezdů prodávaných cestujícím pořadateli se sídlem v jiných zemích. Cílem revize směrnice o souborných cestovních službách je modernizovat stávající pravidla a řešit problémy, na které upozornilo hodnocení. Dva hlavní cíle směrnice o souborných cestovních službách, totiž zajistit všem cestujícím v EU vysokou a jednotnou úroveň ochrany a přispět k řádnému fungování vnitřního trhu, jsou stále aktuální.

Opatření na úrovni EU k odstranění zjištěných problémů, odstranění mezer, vyjasnění a zjednodušení pravidel směrnice dodá cestujícím a obchodníkům větší důvěru při nákupu a prodeji souborných služeb, a to i přes hranice, a zlepší fungování vnitřního trhu. Jednotnější uplatňování směrnice zajistí například stanovení pravidel týkajících se poukázek, společných pravidel pro zálohy a další upřesnění týkající se ochrany pro případ platební neschopnosti. Pokud by členské státy řešily tyto otázky nekoordinovaně, zvýšilo by to roztržitost vnitřního trhu.

• Proporcionalita

Navrhovaná revize směrnice o souborných cestovních službách je vyvážená a je v souladu se zásadou proporcionality podle čl. 5 odst. 3 SFEU. Jak je vysvětleno v oddíle 3.3 zprávy o posouzení dopadů, nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné k dosažení cílů, neboť revize se omezuje na aspekty cestovního práva, pro které je nezbytné opatření EU.

Jak je popsáno v oddíle 5.3 zprávy o posouzení dopadů, byly tři možnosti politiky posuzovány také s ohledem na předpokládanou přiměřenost opatření při řešení zjištěných problémů.

Navrhovaná revize směrnice o souborných cestovních službách vychází z možnosti uvedené v posouzení dopadů, která obsahuje opatření, jež jsou méně intervenční než opatření obsažená

v ostatních možnostech a jež jsou přiměřená jak s ohledem na připravenost na krizové situace, tak i mimo takové situace (oddíl 6.1 zprávy o posouzení dopadů). Tato iniciativa tedy zachovává rovnováhu mezi cílem, prostředky a důsledky opatření, a je proto přiměřená (oddíl 7.4 zprávy o posouzení dopadů). Nová ustanovení jsou přizpůsobena potřebám, které řeší, a jsou cílená, pečlivě kalibrovaná z hlediska rozsahu a intenzity.

- **Volba nástroje**

Zpráva o posouzení dopadů konstatuje, že nelegislativními opatřeními, jako jsou doporučení nebo pokyny, nelze dosáhnout cílů iniciativy (oddíl 5.2.1 zprávy o posouzení dopadů).

Směrnice by stanovila ucelený soubor práv a povinností a zároveň by umožnila členským státům začlenit tato pravidla do jejich vnitrostátního smluvního práva. Umožnila by také členským státům rozhodnout o nejlepším způsobu prosazování směrnice a o sankcích za porušení jejích pravidel. V neposlední řadě tento návrh pouze mění stávající právní nástroj.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Hodnocení *ex post* / kontroly účelnosti platných právních předpisů**

V roce 2019 vydala Komise první zprávu o ustanoveních směrnice o souborných cestovních službách týkajících se on-line rezervací provedených na různých prodejních místech¹². Zpráva poukázala na problémy, zejména v souvislosti se spojenými cestovními službami, jako je nejasnost tohoto pojmu a obtížné rozlišování mezi soubornými službami a spojenými cestovními službami.

V roce 2021 vydala Komise komplexní zprávu o uplatňování směrnice o souborných cestovních službách, jak je stanoveno v článku 26 směrnice¹³. Zpráva odhalila určité problémy při uplatňování směrnice za normálních okolností a během krize, zejména v případě vrácení plateb během závažné krize, jako byla pandemie COVID-19.

Jak oznámila ve svém Novém programu pro spotřebitele z listopadu 2020, provedla Komise hodnocení souběžně s posouzením dopadů směrnice o souborných cestovních službách¹⁴.

Hodnocení dospělo k závěru, že směrnice má stále přidanou hodnotu EU. Dospělo k závěru, že její cíle byly v době přijetí směrnice v souladu s očekávanými potřebami cestujících a pořadatelů/prodejců souborných cestovních služeb a že jsou i nadále relevantní. Vývoj na trhu (zejména v důsledku rostoucí digitalizace a změn obchodních praktik), praktické zkušenosti s uplatňováním směrnice a problémy způsobené pandemií COVID-19 však ukázaly, že směrnice zcela nesplňuje některé potřeby spotřebitelů (ochrana a vrácení záloh, složitost některých pravidel, předkládání informací). Bylo zjištěno, že je třeba přijmout další opatření. Hodnocení proto dospělo k závěru, že směrnice o souborných cestovních službách přispívá k řádnému fungování vnitřního trhu a k dosažení vysoké a co nejjednodušší úrovně ochrany spotřebitele pouze částečně.

Problémy zjištěné při hodnocení lze rozdělit do tří hlavních skupin.

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=COM:2019:270:FIN>.

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=COM:2021:90:FIN>.

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52020DC0696>

Prvním problémem jsou problémy s *vrácením peněz za zrušené souborné cestovní služby*, zejména během závažné krize. Hlavními příčinami jsou praxe zálohových plateb, nedostatečná likvidita pořadatelů, jestliže čelí mnoha souběžným žádostem o vrácení peněz, a právní nejistota v souvislosti s používáním poukázek. Vzhledem k tomu, že pořadatelé využívají zálohy získané od cestujících k zálohové úhradě některých služeb zahrnutých do souborných služeb, jsou závislí na vrácení plateb od poskytovatelů služeb, aby mohli v případě zrušení souborných služeb vrátit peníze cestujícím.

Během pandemie mnoho pořadatelů neobdrželo (rychle) vrácené platby od poskytovatelů služeb (např. leteckých společností a hotelů), a nebyli tak schopni vrátit peníze cestujícím v povinné čtrnáctidenní lhůtě. Směrnice o souborných cestovních službách neobsahuje pravidla pro vrácení peněz mezi podniky v případě zrušení rezervace. Chybí také pravidla pro používání poukázek. Během pandemie totiž pořadatelé často cestujícím vnucovali poukázky namísto vrácení peněz za zrušené souborné služby, a práva cestujících v souvislosti s poukázkami nebyla jasná. Několik členských států dokonce přijalo dočasná pravidla umožňující pořadatelům vydávat poukázky bez souhlasu cestujících nebo pozastavilo jejich právo na vrácení peněz podle směrnice o souborných cestovních službách, což vedlo k zahájení řízení o porušení předpisů. V květnu 2020 přijala Komise doporučení týkající se dobrovolných poukázek vydávaných během pandemie¹⁵. Členské státy se doporučením řídily nejednotně.

Druhý problém spočívá v tom, že zálohové platby cestujících nejsou dostatečně chráněny proti *platební neschopnosti* pořadatele. Ochrana pro případ platební neschopnosti, pokud jde o poukázky a právo na vrácení peněz vyplývající ze zrušení souborných služeb, se v jednotlivých členských státech liší¹⁶. Značné rozdíly existují také mezi vnitrostátními systémy ochrany pro případ platební neschopnosti¹⁷. V některých členských státech je pro pořadatele souborných služeb získání ochrany pro případ platební neschopnosti obtížné nebo mohou být pojistná řešení nákladná, zejména v době krize^{18,19}.

Třetí problém souvisí s *obtížemi při provádění směrnice o souborných cestovních službách*. Některá ustanovení nejsou dostatečně jasná, obsahují mezery nebo jsou příliš složitá, což přispívá k rozdílné úrovni ochrany spotřebitele v praxi a k narušení hospodářské soutěže. Týká se to například pojmu „souborných služeb na proklik“²⁰ a ustanovení týkajících se

¹⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32020H0648>.

¹⁶ Současná praxe v členských státech se liší. Šest členských států, které odpověděly na otázky Komise v rámci procesu konzultací, již do určité míry pokrývá poukázky a/nebo nároky na vrácení peněz prostřednictvím ochrany pro případ platební neschopnosti, zatímco jiných šest členských států tuto ochranu neposkytuje.

¹⁷ Směrnice o souborných cestovních službách záměrně ponechává na členských státech, aby stanovily podrobnosti svých vnitrostátních systémů ochrany pro případ platební neschopnosti, za předpokladu, že tento systém splňuje kritéria podle článku 17 a 39. a 40. bodu odůvodnění. Systémy ochrany pro případ platební neschopnosti tedy mohou být založeny na (veřejných nebo soukromých) fondech, pojištění nebo bankovních zárukách, což vede k prostředí, ve kterém v EU existují různé systémy ochrany pro případ platební neschopnosti.

¹⁸ Zpráva ze schůze ústředních kontaktních míst ze dne 10. listopadu 2022,

<https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/meetings/consult?lang=cs&meetingId=45937&fromExpertGroups=true>.

¹⁹ Cílený průzkum pro příslušné vnitrostátní orgány (platební neschopnost), odpovědi na otázku č. 6, podle kterých se ceny řešení založených na pojištění zvýšily.

²⁰ Tento pojem je definován v čl. 3 bodě 2 písm. b) podbodu v) takto: „kombinace alespoň dvou rozdílných typů cestovních služeb pro účely téže cesty nebo pobytu, pokud [...] jsou zakoupeny od samostatných obchodníků prostřednictvím propojených on-line rezervačních procesů, při nichž obchodník, s nímž byla uzavřena první smlouva, předá jméno, platební údaje a e-mailovou adresu cestujícího dalšímu obchodníkovi nebo dalším obchodníkům a s tímto obchodníkem nebo obchodníky je uzavřena smlouva do 24 hodin po potvrzení rezervace první cestovní služby“.

spojených cestovních služeb, krytí nároků na vrácení peněz a poukázek prostřednictvím ochrany pro případ platební neschopnosti a pravidel týkajících se zrušení v případě nevyhnutelných a mimořádných okolností. Cestujícím navíc není vždy jasné, jakou roli hrají různé strany (pořadatelé, prodejci a poskytovatelé služeb), a to i v souvislosti s vrácením plateb. Standardní formuláře pro informace je složité používat a mohly by být uživatelsky přívětivější.

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Komise provedla řadu konzultací, včetně veřejné konzultace a cílených konzultací se zúčastněnými stranami. Konzultace byly co nejširší, aby se shromáždily podklady, důkazy a vysvětlení potřeb různých kategorií zúčastněných stran (např. cestujících/spotřebitelů, cestovních kanceláří, on-line nebo off-line cestovních agentur, dopravců, vnitrostátních orgánů, fondů ochrany pro případ platební neschopnosti, spotřebitelských a podnikatelských sdružení, akademické obce a nevládních organizací). Diskuse se zúčastněnými stranami se zaměřily na tyto tři specifické cíle:

- zlepšit ochranu zálohových plateb cestujících a jejich právo na rychlé vrácení již provedených plateb v případě zrušení cesty, a to i v době závažné krize, a zároveň zachovat likviditu pořadatelů souborných služeb (řešení problému č. 1),
- posílit ochranu cestujících pro případ platební neschopnosti pořadatele, a to i v případě závažné krize, a zároveň zajistit rovné podmínky na vnitřním trhu (řešení problému č. 2),
- zvýšit právní jistotu a vymahatelnost směrnice o souborných cestovních službách vyjasněním a/nebo zjednodušením některých ustanovení směrnice, která by mohla být vykládána různě nebo která zúčastněné strany považují za obtížně použitelná v praxi (řešení problému č. 3).

Během konzultačního procesu, který začal zveřejněním výzvy k předložení faktických podkladů v srpnu 2021 a pokračoval až do května 2023, Komise použila řadu metod a forem konzultací. Zahrnovaly:

- konzultaci ohledně počátečního posouzení dopadů a třináctitýdenní otevřenou veřejnou konzultaci, v jejímž rámci byly vyžádány názory všech zúčastněných stran²¹,
- cílené konzultace s různými zúčastněnými stranami (orgány veřejné správy, spotřebitelskými organizacemi, podnikatelskými sdruženími), většinou v návaznosti na četné semináře a setkání,
- on-line cílené tematické semináře, včetně schůzek skupiny odborníků zúčastněných stran na podporu uplatňování směrnice o souborných cestovních službách²². Dotazníky a diskusní příspěvky byly rozeslány předem v rámci přípravy na schůzky pořádané Komisí,
- on-line semináře pořádané externím konzultantem s cílem informovat účastníky (podnikatelská sdružení a jednotlivé společnosti, včetně společností z odvětví cestovního ruchu, spotřebitelských organizací a evropských spotřebitelských center) o průběhu studie a shromažďovat informace o klíčových zjištěních v interaktivní formě,
- semináře pořádané zúčastněnými stranami (např. Asociací evropských záručních fondů pro oblast cestovního ruchu, Evropskou asociací cestovních kanceláří a agentur), které poskytly

²¹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13117-Package-travel-review-of-EU-rules_cs.

²² <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=cs&groupId=3617&fromMeetings=true&meetingId=45600>.

příležitost shromáždit od zúčastněných stran údaje o ochraně pro případ platební neschopnosti v odvětví cestovního ruchu a o zálohách,

- cílený průzkum provedený externím konzultantem s cílem shromáždit informace o názorech a zkušenostech zúčastněných stran ohledně současných trendů na trhu souborných cestovních služeb, včetně práv v případě zrušení cesty, využití poukázek a vracení peněz. Cílem také bylo zjistit hlavní problémy stávajících právních předpisů, hlavní náklady a přínosy,
- rozhovory vedené externím konzultantem ve dvou fázích, které zahrnovaly soubor rozhovorů zaměřených na vymezení rozsahu a plnohodnotné rozhovory se zúčastněnými stranami,
- schůzky na odborné nebo politické úrovni. Přezkum směrnice o souborných cestovních službách byl vznesen i na politické úrovni, zejména na neformálních ministerských zasedáních během různých předsednictví Rady,
- dvoustranná on-line setkání se širokou škálou zúčastněných stran,
- stanoviska sdružení spotřebitelů, sdružení podnikatelů a vnitrostátních orgánů,
- stanovisko platformy Fit for Future (F4F) ze dne 22. března 2022²³. Platforma Fit for Future ve svém stanovisku ke směrnici o souborných cestovních službách vymezila pět problémů a předložila pět souvisejících návrhů.

Ze zpětné vazby na konzultační činnosti vyplynulo, že:

- velká většina zúčastněných stran potvrdila, že cestující ze všech členských států se během pandemie COVID-19 potýkali s velkými obtížemi při vymáhání vrácení záloh za zrušené souborné služby do čtrnácti dnů. Spotřebitelské organizace a mnohé vnitrostátní orgány se domnívaly, že ochrana zálohových plateb cestujících by se měla zvýšit,
- pořadatelé zároveň upozornili na obtíže při vymáhání plateb vyplacených poskytovatelům služeb. Někteří poskytovatelé, zejména letecké společnosti, požadují platbu v plné výši předem. Většina podniků uvedla, že by uvítala nové pravidlo EU, které by poskytovatelům služeb uložilo povinnost vrátit peníze pořadatelům ve stanovené lhůtě, kratší než čtrnáct dní,
- většina spotřebitelských organizací a orgánů veřejné správy se domnívala, že různé systémy ochrany pro případ platební neschopnosti v EU vedly k vyšší úrovni ochrany před platební neschopností pořadatelů v některých členských státech a k nedostatečné ochraně cestujících v jiných členských státech. Na podporu tohoto názoru však nebyly uvedeny žádné konkrétní příklady,
- v některých členských státech bylo pro pořadatele údajně obtížné získat ochranu pro případ platební neschopnosti na pokrytí záloh a repatriace. Důvodem jsou nedostatečná pojistná řešení na trhu nebo pojistná řešení nabízená pouze za neúměrně vysoké ceny, zejména v době krize. Rozdílná je také praxe, pokud jde o pokrytí nároků na vrácení peněz a poukázky v případě, že je souborná služba zrušena předtím, než se pořadatel ocitne v platební neschopnosti,
- většina zúčastněných stran se potýkala s obtížemi při provádění směrnice o souborných cestovních službách v souvislosti s výkladem a prosazováním pojmů „souborné služby na proklik“ a spojené cestovní služby při plnění některých informačních povinností a při zjišťování, zda bylo zrušení smlouvy o souborných službách pro cesty odůvodněno nevyhnutelnými a mimořádnými okolnostmi. Tyto potíže se projevíly během pandemie COVID-19,

²³ https://commission.europa.eu/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-less-costly-and-future-proof/fit-future-platform-f4f/adopted-opinions_en#adoptedopinions2022.

- spotřebitelské organizace požadovaly, aby bylo lépe objasněno, kdy je možné odstoupit od smlouvy z důvodu „nevyhnutelných a mimořádných okolností“, a také k vyjasnění relevance, důkazní a právní hodnoty oficiálních varování ohledně cestování. Většina příslušných vnitrostátních orgánů požadovala vyjasnění pravidel týkajících se zrušení cesty. Cestující a podniky se domnívali, že neexistence pravidel týkajících se „varování ohledně cestování“ snižuje účinnost definice „nevyhnutelných a mimořádných okolností“.

Komise při rozhodování o tom, které možnosti upřednostní, vzala v úvahu všechny připomínky. Více informací o konzultacích je uvedeno v příloze 3 posouzení dopadů.

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

Komise zadala externím odborníkům vypracování studie za účelem shromáždění důkazů, které byly použity jako podklad pro posouzení dopadů a přípravu tohoto návrhu. Výsledkem byla „Podpůrná studie pro přípravu hodnocení směrnice o souborných cestovních službách spolu s posouzením dopadů její případné revize“²⁴.

Komise při posuzování vycházela také z příslušné odborné literatury a judikatury Soudního dvora.

- **Posouzení dopadů**

Posouzení dopadů²⁵ projednal Výbor pro kontrolu regulace dne 5. července 2023. Dne 7. července 2023 vydal Výbor záporné stanovisko, v němž uvedl, že zpráva není dostatečně jasná, pokud jde o rozsah problémů, zásadní selhání trhu a specifické cíle iniciativy, a že analýza dopadů není přiměřená velikosti problému. Kromě toho bylo zjištěno, že zpráva předem neurčuje všechny relevantní kombinace možností a neposkytuje konzistentní srovnání možností. V důsledku toho byla zpráva o posouzení dopadů podstatně přepracována. Rozsah problémů, zásadní selhání trhu nebo selhání regulace a specifické cíle této iniciativy byly lépe popsány a pokud možno kvantifikovány. Revidovaná zpráva rovněž poskytla jasnější popis všech možností politiky a porovnávala je z hlediska účinnosti, efektivity, soudržnosti a přiměřenosti. Analýza dopadů byla posílena několika způsoby, mimo jiné rozšířením kvantifikace potenciálních dopadů a poskytnutím hlubších analýz citlivosti. Zpráva se rovněž více zabývala dopady na malé a střední podniky a možnostmi snížení nákladů.

Revidovaná zpráva o posouzení dopadů byla zaslána Výboru pro kontrolu regulace dne 6. září 2023. Dne 28. září 2023 vydal výbor kladné stanovisko s výhradami²⁶, přičemž konstatoval, že zpráva není dostatečně jasná, pokud jde o celkový dopad na spotřebitele, a že kvalitativní analýza by měla být posílena, aby lépe prokazovala důvody pro zásah. Výhrady Výboru byly vyřešeny. To zahrnovalo výraznější a jasnější popis odhadů základního scénáře a celkového dopadu na spotřebitele. Kromě toho byla dále zlepšena kvalitativní analýza, aby lépe prokazovala důvody pro přijetí opatření. A konečně, byl podrobněji popsán potenciální dopad na mezinárodní konkurenceschopnost.

Posouzení dopadů zkoumalo různá legislativní opatření, která by mohla prostřednictvím změny směrnice o souborných cestovních službách zjištěné problémy řešit tak, aby bylo cílů

²⁴ Zveřejnění se připravuje.

²⁵ SWD(2023) 906, zveřejnění se připravuje.

²⁶ SEC(2023) 540, zveřejnění se připravuje.

přezkumu dosaženo. Opatření byla rozdělena do tří možností politiky s různými přístupy: flexibilnější řešení a minimální náklady (možnost A), přísnější opatření (možnost B) nebo maximální účinnost v krizové situaci za cenu vyšších nákladů (možnost C).

Možnost A spočívá v cílených změnách směrnice o souborných cestovních službách, které by ji zpřehlednily, zjednodušily a zvýšily její účinnost, a to i v krizových situacích. Zahrnuje pravidla týkající se dobrovolných poukázek, práva na vrácení peněz mezi podniky v případě zrušení služeb a flexibilní omezení záloh na 25 %, které lze zvýšit, pokud je to nezbytné k zajištění organizace a poskytování souborných služeb. Jejím cílem je rovněž posílit ochranu pro případ platební neschopnosti a zároveň vyjasnit, že se ochrana pro případ platební neschopnosti vztahuje i na poukázky a nároky na vrácení peněz. Neukládá však členským státům povinnost zřídit záložní fond na ochranu pro případ platební neschopnosti nebo krizový fond, který by cestujícím zaručoval rychlé vrácení plateb v případě závažné krize.

Možnost B zahrnuje přísnější opatření, která zvyšují náklady pro různé kategorie zúčastněných stran (podniky i cestující). Stanovuje například přísné omezení záloh na 20 % pro pořadatele souborných služeb a povinné poukázky v případě závažné krize.

Možnost C zahrnuje opatření, jejichž cílem je dosáhnout nejvyšší úrovně ochrany spotřebitele v souvislosti s vrácením peněz za zrušené souborné služby a ochranou pro případ platební neschopnosti, zejména v případě krize, avšak s vysokými náklady. To zahrnuje přísné omezení záloh na 20 % pro pořadatele i poskytovatele služeb a povinné vytvoření krizového fondu.

Celkově nejlépe vychází možnost A. Neobsahuje sice nejúčinnější opatření k řešení zjištěných problémů ve všech ohledech a není maximalistická, pokud jde o ochranu spotřebitelů, ale přináší významné výhody pro cestující a podniky, a to i z hlediska připravenosti na budoucí krizi a s nejnižšími náklady. Možnost A je ze všech tří posuzovaných možností nejefektivnější a nejsoudržnější.

Upřednostňovaná možnost by tudíž omezila zálohy na 25 % celkové ceny souborných služeb a umožnila by pořadateli požadovat zbývajících platbu čtyři týdny před zahájením poskytování souborných služeb pro pobyt. Pořadatelé by si však zachovali flexibilitu, aby mohli požadovat vyšší zálohy v případě, že je to odůvodněno potřebou uhradit vyšší zálohy poskytovatelům služeb nebo pokrýt jiné náklady související konkrétně s organizací a poskytnutím souborných služeb, pokud je nutné tyto náklady uhradit v době rezervace²⁷. Celkově by zatížení podniků zůstalo omezené a bylo by možné očekávat pouze mírné zvýšení cen pro cestující.

Kromě toho by zavedla právo na vrácení peněz mezi podniky, pokud příslušná služba nebyla poskytnuta. V takovém případě má pořadatel nárok na vrácení plateb, které zaplatil poskytovateli (poskytovatelům) služeb, např. leteckým společnostem a hotelům, do sedmi dnů od zrušení nebo neuskutečnění služby. To by pořadatelům umožnilo vracet cestujícím peníze ve čtrnáctidenní lhůtě stanovené ve směrnici a zároveň si zachovat likviditu. Pokud poskytovatel cestovních služeb zruší nebo jinak neposkytne službu obsaženou v souborných službách, ale smlouva o souborných službách nadále trvá, právo na vrácení peněz do sedmi dnů by mělo pořadatelům umožnit, aby nabídli cestujícím náhradní řešení. Pořadatelé by

²⁷Toto opatření by bylo v souladu se současnou praxí v Německu, kde jsou na základě vnitrostátní judikatury týkající se nepřiměřených smluvních podmínek zálohy omezeny na 20% zálohu při rezervaci a zbylá částka je splatná nejpozději 30 dnů před zahájením cesty. Výjimkou z tohoto obecného pravidla může být záloha vyšší než 20 % v případech, kdy ji pořadatel řádně odůvodní, a to vzhledem k výdajům existujícím v době uzavření smlouvy.

rovněž mohli nabízet poukázky jako alternativu k vrácení peněz, pokud by splňovali zavedené zvláštní záruky, které jsou do značné míry v souladu s doporučením Komise z roku 2020.

V neposlední řadě je možné, aby členské státy stanovily mechanismy zajišťující vrácení plateb cestujícím v souladu s právními požadavky, například v případech, kdy jsou souborné služby zrušeny v důsledku nevyhnutelných a mimořádných okolností a kdy pořadatelé nejsou schopni splnit své povinnosti týkající se vrácení plateb. Pokud členské státy takové mechanismy zavedou nebo zachovají, budou povinny o nich informovat Komisi a ústřední kontaktní místa ostatních členských států. Tyto mechanismy jsou obvykle financovány výhradně z příspěvků pořadatelů. Pouze za výjimečných okolností mohou být tyto mechanismy spolufinancovány členskými státy a jejich zavedením nejsou dotčena ustanovení Unie o státní podpoře. Toto ustanovení by bylo z dlouhodobého hlediska nákladově neutrální. Celkově tato opatření zlepší ochranu spotřebitele jen s velmi omezenými náklady pro podniky (pořadatele souborných cestovních služeb a poskytovatele služeb).

Aby byli cestující lépe chráněni proti platební neschopnosti pořadatelů, návrh si klade za cíl posílit pravidla směrnice o souborných cestovních službách týkající se platební neschopnosti. Členské státy budou i nadále samy rozhodovat o tom, jak nejlépe zavést účinný systém ochrany pro případ platební neschopnosti, ale návrh obsahuje další specifikace. Členské státy budou povinny dohlížet na opatření na ochranu pro případ platební neschopnosti pořadatelů a sledovat trh poskytování ochrany pro případ platební neschopnosti a v případě potřeby mohou vyžadovat druhou úroveň ochrany, například záložní fond. Vzhledem k tomu, že směrnice o souborných cestovních službách již vyžaduje určitou úroveň ochrany pro případ platební neschopnosti a že upřednostňovaná možnost by pouze upřesnila způsob dosažení tohoto cíle, není pravděpodobné, že by tato specifikace zvýšila náklady. Návrh dále objasňuje, že ochrana pro případ platební neschopnosti se vztahuje i na poukázky navržené namísto vrácení peněz a na nevyřízené žádosti o vrácení peněz. To může v praxi vést k poněkud zvýšeným nákladům na ochranu pro případ platební neschopnosti pro společnosti v těch členských státech, kde se na poukázky a nároky na vrácení peněz v současné době ochrana pro případ platební neschopnosti nevztahuje. Toto zvýšení nákladů může být přeneseno na cestující. Toto opatření bude zároveň přínosné pro pořadatele, neboť atraktivní poukázky pro cestující. Celkově je tedy pravděpodobné, že případné z něho vyplývající zvýšení nákladů bude jen omezené.

A konečně, návrh vypouští ze směrnice o souborných cestovních službách jeden typ spojených cestovních služeb (spojené cestovní služby typu a)) a tři formuláře pro informace. V důsledku toho by došlo ke změně definice souborných služeb na proklik a souborných služeb zakoupených na jediném prodejním místě. To by přineslo zjednodušení, jasnější a vymahatelnější pravidla a jasnější informace pro cestující, jak požadovaly mnohé zúčastněné strany, při současném zachování nebo zvýšení stávající úrovně ochrany spotřebitele. Bylo by vhodné uvést, že oficiální varování ohledně cestování je důležitým prvkem při určování, zda soubornou službu nelze provést v důsledku nevyhnutelných a mimořádných okolností, přičemž by měla být zachována zásada individuálního posouzení každého případu. Navrhuje se rovněž upřesnit, že při posuzování práva cestujících na zrušení souborných služeb v důsledku nevyhnutelných a mimořádných okolností lze zohlednit okolnosti v zemi odjezdu, bydliště a určení. V neposlední řadě návrh vyjasní role jednotlivých aktérů, ale právní povinnost vracet zálohy zůstane na pořadatelích. Tyto změny zajistí větší jasnost pro cestující i pořadatele souborných služeb, a měly by tak snížit administrativní náklady podniků a omezit poškozování spotřebitelů.

Podle upřednostňované možnosti spotřebitelé budou těžit z toho, že zjednodušená a vyjasněná pravidla omezí prostor pro obcházení a zpřehlední informace, které mají cestující k dispozici,

což povede ke snížení počtu právních sporů, a tím i k úspoře času, nákladů a úsilí všech zúčastněných stran. Očekává se, že výměnou za tyto výhody pro cestující dojde k malému zvýšení cen souborných služeb (tj. o 0,3 %), neboť se předpokládá, že pořadatelé (a poskytovatelé služeb) přenesou případné zvýšení nákladů na spotřebitele. Tento malý nárůst cen je však zanedbatelný ve srovnání s jinými faktory, včetně velmi vysoké inflace, která v posledních dvou letech postihla většinu ekonomik, včetně členských států EU. Kromě toho existují nedávné důkazy získané z průzkumu k reformě ATOL ve Spojeném království²⁸ a zpětná vazba od spotřebitelských organizací v EU^{29,30}, z nichž vyplývá, že cestující někdy raději zaplatí podstatně více, aby mohli požívat větší ochrany. Proto se neočekává, že by opatření obsažená v upřednostňované možnosti vedla ke snížení využívání souborných služeb ze strany cestujících.³¹ Celkově na tom spotřebitelé v důsledku upřednostňované možnosti budou lépe, než při zachování stávajícího stavu.

Pokud jde o dopady na životní prostředí, některá politická opatření mohou vést k malému zvýšení cen souborných služeb. Zvýšení cen by mohlo mít za následek snížení počtu prodaných souborných služeb. Jakékoli zvýšení cen, které by mohlo být přímo spojeno se změnami směrnice, však pravděpodobně nepovede k celkovému omezení cestování, a tedy ani ke snížení uhlíkové stopy v odvětví cestovního ruchu, jelikož spotřebitelé se mohou jednoduše obrátit na samostatně poskytované služby. Neočekává se však ani to, že by navrhovaná politická opatření uhlíkovou stopu cestování zvýšila, proto se nepředpokládá, že by měla významný dopad na životní prostředí. Návrh je proto v souladu s environmentálními cíli Zelené dohody pro Evropu a evropského právního rámce pro klima³² a se zásadou „významně nepoškozovat“³³.

Očekává se, že navrhované změny politiky budou mít neutrální dopad na zásadu „standardně digitalizovaný“. Pokud jde o sociální dopady, jsou veškeré dopady na ochranu spotřebitelů, důvěru spotřebitelů a rozdělení příjmů zahrnuty do hospodářských dopadů na cestující a podniky.

• Účelnost právních předpisů a zjednodušení

Revize směrnice by přinesla výhody cestujícím i podnikům v oblasti cestovního ruchu. Pro podniky by znamenala také určité náklady, které by bylo možné přenést na cestující. Očekává se však rovněž, že sníží zátěž podniků, zejména díky větší právní jasnosti a zjednodušení. Některé členské státy již navíc přijaly některá z opatření, jež mohla vést k mírnému zvýšení nákladů. V těchto členských státech by tedy podniky nebyly vystaveny dodatečným nákladům.

²⁸ https://consultations.caa.co.uk/corporate-communications/atol-reform-request-for-further-information/user_uploads/atol-reform-request-for-further-information--cap2496-.pdf.

²⁹ Odpovědi BEUC, VZV a DECO na 1. otázku v rámci otevřené veřejné konzultace.

³⁰ Stanovisko BEUC, s. 11, https://www.beuc.eu/sites/default/files/publications/beuc-x-2021-115_package_travel_directive_beuc_s_views_on_how_to_regain_consumer_trust_in_the_tourism_sector.pdf

³¹ Je však třeba poznamenat, že vzhledem k vysoké elasticitě cen cestovních služeb nelze zcela vyloučit určitý dopad na prodej nízkorozpočtovým cestujícím. Viz též příloha 8.

³² Nařízení (EU) 2021/1119.

³³ „Významně nepoškozovat“ znamená nepodporovat nebo nevykonávat hospodářské činnosti, které v příslušném případě významně ohrožují kterýkoli environmentální cíl ve smyslu článku 17 nařízení (EU) 2020/852.

Pokud jde o snížení zátěže veřejné správy, očekává se, že vyšší míra právní jasnosti a zjednodušený regulační rámec zvýší úroveň dodržování směrnice a umožnil by její účinnější prosazování. Kromě toho se mohou členské státy obeznámit s osvědčenými postupy na základě zkušeností jiných členských států, které již zavedly opatření, jež jsou podle upřednostňované možnosti předkládána jako dobrovolná.

Podle hodnocení tvořily v roce 2019 přibližně 99 % pořadatelů v EU malé a střední podniky. 96 % společností, které se zúčastnily veřejné konzultace, jsou malé a střední podniky, z nichž většinu představují mikropodniky. Vzhledem k silnému zastoupení malých a středních podniků a mikropodniků v tomto odvětví zohledňují omezené dopady na náklady všech podniků také situaci malých a středních podniků a mikropodniků. Malé a střední podniky a mikropodniky budou moci využívat některá opatření, například nové právo na vrácení peněz mezi podniky a možnost nabízet cestujícím namísto vrácení peněz poukázky stejně jako velké společnosti. Proto by nebylo odůvodněné vyjmout mikropodniky nebo navrhovat přechodná období. Komise při navrhování opatření zahrnutých do revize směrnice zohlednila názory a specifika mikropodniků.

Využívání on-line kanálů k uzavírání smluv o souborných službách pro cesty je v posledních letech na vzestupu. Tento trend byl zohledněn již při revizi předchozí směrnice o souborných cestovních službách v roce 2015. Ačkoli některá ustanovení, např. o spojených cestovních službách a jejich případných změnách, mohou být relevantní i pro on-line prodej, neočekává se, že by posuzovaná politická opatření měla výrazný dopad na digitalizaci. Očekává se proto, že dopad navrhované revize směrnice na uplatňování zásady „standardně digitalizovaný“ bude neutrální.

• **Základní práva**

Listina základních práv Evropské unie chrání širokou škálu práv v oblasti spotřebitelského práva a vnitřního trhu.

Navrhovaná směrnice nemá nepříznivý dopad na základní práva ani je neomezuje. Příznivé dopady zlepšení fungování vnitřního trhu v odvětví souborných cestovních služeb pravděpodobně umožní většímu počtu občanů EU vykonávat svá práva za jasnějších podmínek. Kromě toho se očekává, že revidovaná směrnice o souborných cestovních službách usnadní volný pohyb občanů uvnitř EU, po celé EU i mimo ni, a to prostřednictvím jednodušších a jasnějších právních předpisů týkajících se souborných cestovních služeb a posílení práv cestujících v souvislosti s vrácením peněz v případě platební neschopnosti pořadatele nebo v některých výjimečných krizových obdobích. Očekává se, že navrhovaná zjednodušení a lepší informovanost cestujících budou mít příznivý dopad i na osoby se zdravotním postižením.

Ačkoli navrhovaná revize může některým podnikům zvýšit transakční náklady, díky zjednodušení a větší právní jistotě, které revize přináší, se některé náklady sníží. Očekává se, že další harmonizace vyrovná podmínky a usnadní tak rozvoj přeshraničního obchodu a/nebo služeb v EU v oblasti souborných cestovních služeb.

Celkově se kombinace politických opatření obsažených v navrhované směrnici snaží o dosažení rovnováhy mezi právy spotřebitelů a právem podnikat v odvětví souborných cestovních služeb.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Návrh nevyžaduje dodatečné zdroje z rozpočtu Evropské unie.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a způsob monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

Členské státy musí směrnici osmnáct měsíců po vstupu v platnost provést ve vnitrostátním právu a prostřednictvím databáze Themis musí Komisi sdělit vnitrostátní prováděcí opatření. Komise je připravena poskytnout členským státům při provádění směrnice technickou podporu.

Komise provádění směrnice pět let po jejím vstupu v platnost přezkoumá a případně navrhne legislativní změny. Bude sledovat pokrok při dosahování cílů iniciativy prostřednictvím sledování řady základních ukazatelů (uvedených ve zprávě o posouzení dopadů). Monitorovací rámec bude upraven v souladu s konečnými právními a prováděcími požadavky.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Článek 1 tohoto návrhu mění směrnici (EU) 2015/2302 takto.

Ustanovení čl. 3 bodu 2 (souborné služby): Definice souborných služeb se upravuje tak, aby zohledňovala skutečnost, že pokud jsou služby zakoupeny od samostatných obchodníků prostřednictvím propojených on-line rezervačních procesů, považují se za souborné služby v okamžiku, kdy jeden obchodník předá osobní údaje cestujícího dalšímu obchodníkovi. Rezervace různých typů cestovních služeb pro tutéž cestu nebo pobyt na jednom prodejním místě v krátkém časovém období se považují za souborné služby stejně jako rezervace různých typů cestovních služeb pro tutéž cestu nebo pobyt na jednom prodejním místě, pokud jsou služby vybrány předtím, než cestující uzavře první smlouvu. Tím se zamezí stávajícímu překrývání definic souborných služeb a spojených cestovních služeb, jak jsou definovány v čl. 3 bodě 5 písm. a). Ustanovení čl. 3 bodu 5 písm. a) se tudíž zrušuje. Revidovaná směrnice rovněž objasňuje, že kombinace jednoho nebo více typů služeb souvisejících s dopravou, ubytováním nebo pronájmem automobilů s jednou nebo více dalšími službami cestovního ruchu, které nepředstavují více než 25 % hodnoty kombinace, nejsou inzerovány jako základní prvek kombinace a nepředstavují základní prvek kombinace, nepředstavuje souborné služby. Odkaz na hodnotu 25 % je převzat z 18. bodu odůvodnění stávající směrnice a nahrazuje formulaci „významná část“.

Ustanovení čl. 3 bodu 5 (spojené cestovní služby): Tato definice je zjednodušena a vyjasněna.

Ustanovení čl. 5 odst. 1 se mění tak, aby upřesňovalo, že vedle práva na zrušení smlouvy proti zaplacení storno poplatku se zavádí povinná informace o právu cestujícího ukončit smlouvu o souborných službách pro cesty v důsledku nevyhnutelných a mimořádných okolností.

Nový článek 5a (Platby): Vkládá se nový článek o platbách. Tento článek stanoví, že zálohy v zásadě nesmějí překročit 25 % ceny souborné služby a že zbývající platby nesmějí být splatné dříve než 28 dní před zahájením poskytování souborných služeb. Pokud je to však nutné k zajištění organizace a poskytnutí souborných služeb, mohou být požadovány vyšší

zálohy. Článek 5a se nevztahuje na souborné služby rezervované méně než 28 dní před zahájením poskytování souborných služeb a na dárkové poukazy na souborné služby.

Ustanovení čl. 7 odst. 2 (Obsah smlouvy o souborných službách pro cesty a dokumentace, která musí být poskytnuta před zahájením poskytování souborných služeb): Ve smlouvě musí být nyní uvedeno, že za vrácení peněz je odpovědný pořadatel a že cestující se mohou, v souladu s právními předpisy, obrátit na pořadatele prostřednictvím prodejce. Dodává se, že příslušný formulář pro informace uvedený v příloze I směrnice by měl být připojen ke smlouvě o souborných službách pro cesty, aby byl cestujícím snadno přístupný i po uzavření smlouvy.

Ustanovení čl. 12 odst. 2 (Ukončení smlouvy o souborných službách pro cesty a právo na odstoupení před zahájením poskytování souborných služeb): Nové znění tohoto odstavce týkajícího se ukončení smlouvy v důsledku nevyhnutelných a mimořádných okolností obsahuje další specifikace, které toto právo na zrušení upřesňují. Nové znění upřesňuje, že toto právo se uplatní v případě nevyhnutelných a mimořádných okolností v cestovní destinaci nebo jejím bezprostředním okolí nebo které mají dopad na cestu do destinace, ale také v místě bydliště nebo odjezdu, a to ve všech případech, které mají výrazný dopad na poskytování souborných cestovních služeb. Nové znění rovněž upřesňuje, že smlouvy je možné vypovědět, pokud lze důvodně předpokládat, že plnění smlouvy o souborných službách pro cesty bude nevyhnutelnými a mimořádnými okolnostmi výrazně ovlivněno.

Nový čl. 12 odst. 3a: Vkládá se nový odstavec, který objasňuje, že oficiální varování ohledně cestování vydaná orgány nebo závažná omezení vztahující se na cestovní destinaci nebo po návratu z ní jsou důležitými prvky při posuzování, zda nastaly nevyhnutelné a mimořádné okolnosti, které mají výrazný dopad na poskytování souborných služeb.

Ustanovení čl. 12 odst. 4: Tento odstavec se mění tak, aby bylo jasné, že pořadatel je povinen vrátit cestujícímu peníze v případě ukončení smlouvy podle čl. 12 odst. 2 nebo 3, a to bez ohledu na to, zda cestující o vrácení peněz výslovně požádá. Kromě toho nový pododstavec stanoví, že pokud členské státy zavedou nebo zachovají mechanismy, jejichž cílem je zajistit, aby byly cestujícím vráceny platby podle čl. 12 odst. 4, musí o příslušných ustanoveních informovat Komisi a ústřední kontaktní místa ostatních členských států. Jakékoli spolufinancování těchto mechanismů členskými státy je možné pouze ve výjimečných a řádně odůvodněných případech a je podmíněno schválením podle předpisů Unie o státní podpoře.

Nový článek 12a (Poukázky): Vkládá se nový článek o poukázkách. Stanoví, že v případě ukončení smlouvy mohou pořadatelé namísto vrácení peněz vydat cestujícím poukázky, ale před jejich přijetím musí být cestující informován, že není povinen poukázku přijmout. Tyto poukázky by měly být platné po dobu dvanácti měsíců a jejich platnost může být se souhlasem obou stran jednou prodloužena. Jejich hodnota se musí rovnat alespoň výši vrácené platby. Musí být převoditelné a musí se na ně vztahovat ochrana pro případ platební neschopnosti.

Cílem navrhovaného nového znění článku 17 je zefektivnit a více sjednotit ochranu pro případ platební neschopnosti v EU doplněním některých upřesnění a specifikací, z nichž některé vycházejí z bodů odůvodnění směrnice (EU) 2015/2302. Některé odstavce článku 17 zůstávají beze změny.

Ustanovení čl. 17 odst. 1 (Účinek a rozsah ochrany pro případ platební neschopnosti): V prvním pododstavci čl. 17 odst. 1 se upřesňuje, že ochrana pro případ platební neschopnosti se vztahuje i na nároky na vrácení peněz a na poukázky.

Ustanovení čl. 17 odst. 2 se mění tak, aby se zohlednilo, že záruka by měla být dostatečná k pokrytí nákladů na vrácení peněz a repatriace v případech, kdy k platební neschopnosti dojde v době, kdy pořadatel má v držení nejvyšší částky v daném obchodním roce, a že záruka by měla zohledňovat změny objemu prodaných souborných služeb a nezbytných repatriací, které je třeba pokrýt, v porovnání s předpokládaným objemem.

Ustanovení čl. 17 odst. 3: Stanoví, že členské státy dohlížíjí na opatření na ochranu pro případ platební neschopnosti pořadatelů, sledují trh poskytování ochrany pro případ platební neschopnosti a mohou vyžadovat druhou úroveň ochrany, například záložní fond. Jakékoli spolufinancování těchto požadavků ze strany členských států je možné pouze ve výjimečných a řádně odůvodněných případech a je podmíněno schválením podle předpisů Unie o státní podpoře.

Ustanovení čl. 17 odst. 6: Nové znění tohoto odstavce obsahuje kromě obecného kritéria „bez zbytečného prodlení“ také konkrétnější lhůtu pro vrácení peněz v případě zrušení souborných služeb v důsledku platební neschopnosti. Tato lhůta činí tři měsíce ode dne, kdy cestující předložil doklady potřebné k posouzení žádosti.

Nový čl. 17 odst. 7: Vkládá se nový odstavec 6, který členským státům umožňuje uložit prodejcem povinnost přijmout ochranu pro případ platební neschopnosti, pokud je to odůvodněné s ohledem na expozici cestujících vůči riziku, což odráží znění 41. bodu odůvodnění směrnice (EU) 2015/2302.

Ustanovení čl. 18 odst. 2 (Vzájemné uznávání ochrany pro případ platební neschopnosti a správní spolupráce): Tento odstavec se mění s cílem vyjasnit, že ústřední kontaktní místa v členských státech by si měla rovněž vyměňovat informace o ochraně pro případ platební neschopnosti a souvisejících otázkách, včetně vrácení peněz za ukončené smlouvy o souborných službách pro cesty.

Článek 19 (Požadavky na ochranu v případě platební neschopnosti a informace v případě spojených cestovních služeb): Tento článek se mění tak, aby zohledňoval zjednodušený pojem spojených cestovních služeb.

Článek 22 (Právo regresu a právo na vrácení plateb od poskytovatelů služeb pořadatelům): Doplnuje se nový odstavec, který stanoví, že pokud poskytovatelé služeb zruší nebo neposkytnou službu, která je součástí souborných služeb, jsou povinni do sedmi dnů vrátit pořadatelům platby obdržené za příslušnou službu.

Příloha I směrnice (EU) 2015/2302 se nahrazuje s cílem poskytnout cestujícím jasnější informace o jejich právech.

Příloha II směrnice (EU) 2015/2302 se nahrazuje s cílem zohlednit zjednodušení týkající se pojmu spojených cestovních služeb a zlepšit provádění tohoto pojmu.

Článek 2 tohoto návrhu stanoví, že pět let po vstupu této směrnice v platnost musí Komise předložit Evropskému parlamentu a Radě zprávu o jejím uplatňování, přičemž zohlední dopad na malé a střední podniky. Článek 3 tohoto návrhu stanoví, že členské státy musí pozměňující směrnici provést ve vnitrostátním právu do osmnácti měsíců od jejího vstupu v platnost.

Pozměňující směrnice by vstoupila v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v Úředním věstníku. Členské státy by byly povinny začít směrnicí uplatňovat šest měsíců od data jejího provedení ve vnitrostátním právu.

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

kteřou se mění směrnice (EU) 2015/2302 s cílem zefektivnit ochranu cestujících a zjednodušit a vyjasnit některé aspekty směrnice

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 114 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru¹,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů²,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302³ modernizovala právní rámec pro souborné cestovní služby s ohledem na vývoj trhu a technologií. Cílem této směrnice bylo zohlednit nové způsoby rezervace cestovních služeb, které se objevily, včetně individuálních kombinací cestovních služeb, na které se nevztahovala směrnice Rady 90/314/EHS⁴ nebo které se nacházely v právní šedé zóně, a posílit práva cestujících v různých ohledech. Jejím cílem bylo dále zajistit spravedlivější hospodářskou soutěž mezi různými typy podniků v oblasti cestovního ruchu působících na trhu souborných cestovních služeb.
- (2) Za účelem dosažení těchto cílů byla směrnicí (EU) 2015/2302 rozšířena definice pojmu „souborné služby“ ve srovnání se směrnicí 90/314/EHS. Směrnice (EU) 2015/2302 dále upřesnila stávající práva cestujících a zavedla nová, například právo cestujících ukončit smlouvu o souborných službách pro cesty bez storno poplatků za určitých podmínek, a to v případě nevyhnutelných a mimořádných okolností.

¹ Úř. věst. C , , s. .

² Úř. věst. C , , s. .

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 ze dne 25. listopadu 2015 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU a o zrušení směrnice Rady 90/314/EHS (Úř. věst. L 326, 11.12.2015, s. 1).

⁴ Směrnice Rady 90/314/EHS ze dne 13. června 1990 o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy (Úř. věst. L 158, 23.6.1990, s. 59).

Směrnice (EU) 2015/2302 navíc vytvořila nový pojem „spojené cestovní služby“, který zahrnuje rezervace prováděné na jednom prodejním místě a rezervace na různých prodejních místech, které obchodník „cíleným způsobem zprostředkovává“. Se spojenými cestovními službami se do značné míry zachází jako se samostatnými službami, ale platby přijaté obchodníkem, který spojenou cestovní službu zprostředkovává, mají být chráněny proti platební neschopnosti takového obchodníka. Cílem směrnice (EU) 2015/2302 bylo zajistit transparentnost tím, že obchodníci byli povinni informovat cestující o povaze cestovního produktu, který jim byl nabídnut, a o souvisejících právech prostřednictvím standardních formulářů pro informace obsažených v přílohách I a II uvedené směrnice.

- (3) Ačkoli směrnice (EU) 2015/2302 celkově funguje dobře, od začátku jejího uplatňování dne 1. července 2018 se objevilo několik problémů. Pandemie COVID-19 a související vládní opatření měly významný dopad na cestovní ruch i cestující, odhalily určité nedostatky v převládajících obchodních modelech a ukázaly, že konkrétní ustanovení směrnice by mohla být vyjasněna.
- (4) Proto je nezbytné odstranit nedostatky zjištěné ve stávajících pravidlech a vyjasnit a zjednodušit některé pojmy a ustanovení, a zvýšit tak účinnost směrnice (EU) 2015/2302 ve prospěch cestujících a podniků v oblasti cestovního ruchu, mezi nimiž je velký počet mikropodniků a malých a středních podniků.
- (5) Ačkoli se definice „souborných služeb“ celkově považuje za účinnou, definice a pravidla týkající se spojených cestovních služeb, jakož i jejich vymezení oproti souborným službám, by měly být vyjasněny a zjednodušeny. Takové vyjasnění a zjednodušení definic a pojmů „souborné služby“ a „spojené cestovní služby“ by mělo zvýšit právní jistotu všech stran a zároveň zvýšit účinnost ochrany cestujících a zajistit rovné podmínky pro obchodníky. Zároveň by se měl snížit počet formulářů pro informace, které musí obchodníci používat při informování cestujících o jejich právech.
- (6) Základem definice „souborných služeb“ by měla zůstat zásada, že existuje úzká souvislost mezi různými cestovními službami rezervovanými za účelem téže cesty nebo pobytu. Aby se zajistilo, že se definice „souborných služeb“ a „spojených cestovních služeb“ nebudou překrývat, a aby se odstranily obtíže při rozlišování mezi soubornými službami a spojenými cestovními službami, měly by se rezervace různých typů cestovních služeb pro tutéž cestu nebo pobyt na jednom prodejním místě, pokud byly cestovní služby vybrány předtím, než cestující uzavřel první smlouvu, považovat za souborné služby stejně jako cestovní služby rezervované na jednom prodejním místě v krátkém časovém období. V obou případech existuje mezi rezervacemi cestovních služeb úzká souvislost. Definice „souborných služeb“ by proto měla zahrnovat obě situace, zatímco rezervace uskutečněné při příležitosti jedné návštěvy nebo kontaktu s jedním prodejním místem by měly být z definice spojených cestovních služeb vyjmuty.
- (7) V souvislosti s rezervacemi provedenými v krátké době na jednom prodejním místě je vhodné nahradit poněkud vágní kritérium „jediné návštěvy či kontaktu“. Rezervace různých typů cestovních služeb pro tutéž cestu nebo pobyt provedené během tří hodin by proto měly být vždy považovány za souborné služby. Totéž by mělo platit, pokud obchodník před dokončením první rezervace nabídne cestujícímu, aby si po dokončení první rezervace zarezervoval další služby pro tutéž cestu nebo pobyt, a pokud se následné rezervace uskuteční do 24 hodin po uzavření první smlouvy.

- (8) Definice souborných služeb vytvořených prostřednictvím propojených on-line rezervačních procesů v čl. 3 bodě 2 písm. b) podbodě v) směrnice (EU) 2015/2302, která vyžadovala, aby byly jedním obchodníkem předány jinému obchodníkovi jméno, platební údaje a e-mailová adresa cestujícího, se ukázala jako příliš úzká. Proto je vhodné považovat za „souborné služby“ rezervace různých typů cestovních služeb pro tutéž cestu nebo pobyt, pokud obchodník, který je stranou první smlouvy, předá obchodníkovi, který je stranou druhé nebo další smlouvy, buď jméno, platební údaje a e-mailovou adresu cestujícího, nebo jiné osobní údaje cestujícího. Takové předání osobních údajů naznačuje úzkou souvislost mezi rezervacemi/smlouvami, takže kritérium 24 hodin pro druhou rezervaci není nezbytné a mělo by být odstraněno.
- (9) Definice „spojených cestovních služeb“ by měla zahrnovat situace, kdy obchodník, který je stranou první smlouvy a přijímá platby od cestujícího nebo v jeho prospěch, nabídne cestujícímu, aby si pro tutéž cestu nebo pobyt zarezervoval další typy cestovních služeb. V této souvislosti by měl obchodník, který je stranou první smlouvy, získat ochranu pro případ platební neschopnosti. Aby se zajistilo, že cestující budou plně využívat pravidel o ochraně pro případ platební neschopnosti, a aby obchodníci věděli, že se na ně tato povinnost vztahuje, je dále vhodné, aby formuláře pro informace o spojených cestovních službách doporučovaly cestujícím zaznamenat tuto nabídku a dodatečnou rezervaci, například prostřednictvím snímků obrazovky, a do 24 hodin od obchodníkovy nabídky informovat obchodníka, s nímž byla uzavřena první smlouva, o tom, že byla uzavřena smlouva o dalším typu cestovní služby pro tutéž cestu nebo pobyt. Obchodník by měl být povinen zpřístupnit cestujícím zařízení, jako je e-mailová adresa nebo internetové stránky, kde mohou cestující tyto informace zaznamenat a potvrdit jejich přijetí.
- (10) Pokud jde o souborné služby, v nichž je například ubytování kombinováno s jinými službami cestovního ruchu, které však neobsahují přepravu cestujících, mělo by být obecné kritérium „významné části“ hodnoty dané kombinace, které se vztahuje na služby cestovního ruchu uvedené v čl. 3 bodě 1 písm. d), nahrazeno konkrétnějším kritériem „nejméně 25 %“, aby se zvýšila právní jistota.
- (11) Jak se ukázalo zejména během pandemie COVID-19, převládající obchodní praxe zálohových plateb, neexistence pravidel pro vztahy mezi podnikateli, pokud jde o vrácení plateb pořadatelům zájezdů za služby, které poskytovatelé služeb zrušili nebo neuskutečnili, neexistence pravidel týkajících se poukázek, jakož i nejistota, zda se na nároky na vrácení plateb a poukázky za zrušené souborné služby vztahuje ochrana pro případ platební neschopnosti, mohou způsobit potíže v souvislosti s vrácením plateb cestujícím, zejména pokud nevyhnutelné a mimořádné okolnosti vedou k četným zrušením a týkají se mnoha cestovních destinací. Proto by mělo být zajištěno, aby platby cestujících byly účinně chráněny za jakýchkoli okolností, a to i v krizových situacích. Dále je třeba zajistit, aby vnitrostátní systémy ochrany pro případ platební neschopnosti byly odolné a poskytovaly jednotnější ochranu.
- (12) S obchodní praxí vyžadování zálohových plateb jsou spojena určitá rizika, zejména v situacích, kdy jsou pořadatelé povinni v krátké době vrátit cestujícím značné částky za zrušené cesty. Proto by mělo být stanoveno, že zálohy, tj. platby požadované od cestujících při rezervaci nebo krátce po ní, by neměly být vyšší než 25 % celkové ceny souborných služeb a že by se mělo zabránit tomu, aby pořadatelé nebo případně prodejci požadovali zaplacení zbývajících částky dříve než 28 dní před zahájením poskytování souborných služeb. Zároveň by pořadatelé a případně prodejci měli mít možnost požadovat vyšší zálohy, pokud je to nezbytné pro zajištění organizace a řádného poskytování souborných služeb. Výše záloh požadovaných pořadateli může

být odůvodněna zálohovými platbami pro poskytovatele služeb, včetně případů, kdy patří do stejné skupiny společností jako pořadatel, nebo potřebou pokrýt náklady pořadatele přímo související s organizací a poskytováním souborných služeb v době rezervace nebo krátce po ní. To může případně zahrnovat i provize požadované prodejci.

- (13) Výše záloh by neměla vyžadovat odlišné výpočty pro každou soubornou službu, ale může být stanovena pro skupiny souborných služeb, které mají podobné charakteristiky, pokud jde o nutnost záloh. Pořadatelé a případně prodejci by měli mít i nadále povinnost informovat cestující o požadovaných zálohách ještě před uzavřením smlouvy.
- (14) Vzhledem k tomu, že omezení zálohových plateb není slučitelné s pojmem dárkových poukázů na souborné služby uvedeným v čl. 3 bodě 5 písm. b) podbodě iv) směrnice (EU) 2015/2302 a souborných služeb rezervovaných méně než 28 dní před zahájením poskytování souborných služeb, měly by být tyto dva typy souborných služeb z omezení zálohových plateb zavedených touto směrnicí vyjmuty.
- (15) Pokud je cestovní služba obsažená v souborných službách zrušena nebo se neuskuteční a pokud byly příslušnému poskytovateli služeb uhrazeny zálohy, měli by mít pořadatelé nárok na vrácení uhrazených plateb od poskytovatelů služeb do sedmi dnů. Toto právo na vrácení plateb by mělo pořadatelům umožnit splnit jejich povinnost vrátit cestujícím peníze do čtrnácti dnů v případech, kdy je ukončena i smlouva o souborných službách pro cesty jako celek. Pokud poskytovatel cestovních služeb zruší nebo neposkytne službu obsaženou v souborných službách, ale smlouva o souborných službách pro cesty nadále trvá, právo na vrácení peněz do sedmi dnů by mělo pořadatelům umožnit nabídnout náhradní řešení.
- (16) V určitých situacích mohou být užitečnou alternativou k vrácení peněz dobrovolné poukázky pro cestující. Poukázky mohou pořadatelům poskytnout větší flexibilitu, zejména pokud jsou nuceni v krátkém časovém období vrátit mnoho peněz. Zároveň mohou být poukázky přijatelné pro cestující, kteří nepotřebují okamžité vrácení peněz, pokud existují konkrétní právní záruky. Proto by měla být stanovena jasná pravidla týkající se poukázek, která tyto záruky poskytnou. Tyto záruky by měly zahrnovat transparentnost ohledně dobrovolné povahy a hlavních charakteristik poukázek a rovněž ohledně práv cestujících v souvislosti s poukázkami, například skutečnost, že jsou chráněni proti platební neschopnosti pořadatele a že cestující mají nárok na automatické vrácení peněz, není-li poukázka uplatněna během doby její platnosti. Pořadatelé mohou zvýšit atraktivitu poukázek, například zvýšením hodnoty poukázky v porovnání s výší nároku cestujícího na vrácení peněz. V takových případech by měla být ochrana pro případ platební neschopnosti omezena na výši plateb přijatých od cestujícího.
- (17) Je možné, aby členské státy stanovily mechanismy, které cestujícím zajistí vrácení peněz v souladu s právními požadavky pro případy, kdy jsou zájezdy zrušeny v důsledku nevyhnutelných a mimořádných okolností a kdy pořadatelé nejsou schopni splnit své povinnosti týkající se vrácení peněz. V zájmu zvýšení transparentnosti by členské státy, které takové mechanismy zavádějí nebo zachovávají, měly být povinny o nich informovat Komisi a ústřední kontaktní místa ostatních členských států. Tyto mechanismy jsou obvykle financovány výhradně z příspěvků pořadatelů. Pouze za výjimečných okolností mohou být tyto mechanismy spolufinancovány členskými státy a jejich zavedením nejsou dotčeny předpisy Unie o státní podpoře.

- (18) Množství myslitelných situací, které mohou vést k ukončení smlouvy o souborných službách pro cesty v důsledku nevyhnutelných a mimořádných okolností, které významně ovlivňují poskytování souborných služeb, vyžaduje posouzení každého jednotlivého případu, například s ohledem na povahu a rozsah těchto okolností. Mělo by být upřesněno, že ukončení smlouvy je možné, pokud lze důvodně očekávat, že její plnění bude nevyhnutelnými a mimořádnými okolnostmi významně ovlivněno.
- (19) Během pandemie COVID-19 se objevily různé výklady ohledně práv na zrušení cesty v důsledku „nevyhnutelných a mimořádných okolností“, a to i v souvislosti s významem varování ohledně cestování. Je proto vhodné jasně stanovit, že oficiální varování ohledně cestování do určité cestovní destinace vydaná orgány členského státu bydliště nebo odjezdu cestujícího nebo země určení jsou důležitými prvky při posuzování oprávněnosti ukončení smlouvy. Mělo by být také vyjasněno, že při posuzování oprávněnosti ukončení smlouvy o souborných službách pro cesty jsou relevantní i závažná omezení v cestovní destinaci nebo omezení platná po návratu z cesty nebo pobytu, jako jsou požadavky na dlouhodobou karanténu.
- (20) Je třeba rovněž upřesnit, že čtrnáctidenní lhůta pro vrácení peněz, která začíná běžet ukončením smlouvy, platí bez ohledu na to, zda cestující o vrácení peněz výslovně požádá.
- (21) S cílem zajistit účinnou a jednotnou ochranu cestujících a rovné podmínky pro pořadatele by mělo být stanoveno, že ochrana pořadatelů pro případ platební neschopnosti se vztahuje na všechny platby provedené cestujícími nebo ve prospěch cestujících v případě platební neschopnosti pořadatele, včetně případů, kdy se souborné služby v plném rozsahu nebo částečně neuskuteční v důsledku platební neschopnosti pořadatele, a případů, kdy měl cestující nárok na vrácení peněz nebo obdržel poukázku od pořadatele předtím, než se pořadatel ocitl v platební neschopnosti.
- (22) Aby byla ochrana cestujících pro případ platební neschopnosti účinná za všech okolností, mělo by být stanoveno, že záruka je dostatečná k pokrytí nákladů na vrácení peněz a repatriaci v případech, kdy platební neschopnost nastane v době, kdy pořadatel má v držení nejvyšší částky plateb. Je třeba zohlednit případné zvýšení těchto částek v důsledku vyššího předpokládaného objemu prodaných souborných služeb v daném období. Je třeba jasně stanovit, že členské státy by měly dohlížet na ochranu pro případ platební neschopnosti pořadatelů a sledovat trh poskytování ochrany pro případ platební neschopnosti. V případě potřeby by členské státy měly mít možnost vyžadovat druhou úroveň ochrany, například záložní fond. To může být relevantní například v případech, kdy pojistné smlouvy požadovanou úroveň ochrany neposkytují. Tyto záložní fondy by měly být obvykle financovány výhradně z příspěvků pořadatelů. Mělo by být objasněno, že členské státy mohou taková opatření spolufinancovat pouze za výjimečných okolností, a znovu zdůrazněno, že těmito ustanoveními nejsou dotčeny předpisy ustanovení Unie o státní podpoře, pokud tato opatření zahrnují státní podporu.
- (23) Pokud jde o vrácení plateb v případě platební neschopnosti pořadatele, měla by být lhůta pro vrácení peněz blíže upřesněna, a to na tři měsíce od okamžiku, kdy cestující předloží dokumenty nezbytné k posouzení žádosti. Je rovněž vhodné v ustanovení stanovit, že členské státy mohou požadovat, aby si ochranu pro případ platební neschopnosti kromě pořadatelů zajistili i prodejci.
- (24) Mělo by být objasněno, že za výměnu informací v souvislosti s ochranou pro případ platební neschopnosti a souvisejícími otázkami, včetně všech mechanismů pro

zajištění včasného vrácení peněz za ukončené smlouvy o souborných cestovních službách, jsou odpovědná ústřední kontaktní místa.

- (25) Je důležité, aby cestující byli řádně informováni o svých právech, rozuměli poskytnutým informacím a měli k nim přístup, když je potřebují. Proto by měly být provedeny určité změny týkající se požadavků na informace, jež mají být poskytnuty před uzavřením smlouvy, obsahu smlouvy o souborných cestovních službách a standardních formulářů pro informace uvedených v přílohách I a II směrnice (EU) 2015/2302. Například ve standardních formulářích pro informace v příloze I by měl být uveden obchodník odpovědný za vrácení plateb za zrušené souborné služby. Vedle možnosti zrušení souborných služeb podléhající storno poplatku by mělo být uvedeno právo na ukončení smlouvy o souborných cestovních službách bez poplatku v důsledku nevyhnutelných a mimořádných okolností. Pořadatelé by kromě toho měli být povinni standardní formulář pro informace spolu s kontaktními údaji příslušných obchodníků přiložit ke smlouvě, aby byl cestujícím k dispozici i po uzavření smlouvy.
- (26) Směrnice (EU) 2015/2302 by proto měla být odpovídajícím způsobem změněna.
- (27) Jelikož cíle této směrnice, totiž přispět k řádnému fungování vnitřního trhu v oblasti souborných cestovních služeb a k dosažení co možná nejjednodušší vysoké úrovně ochrany spotřebitele v tomto odvětví, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jej může být z důvodu jeho rozsahu a účinků lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné k dosažení tohoto cíle.
- (28) Tato směrnice respektuje základní práva a dodržuje zásady uznané Listinou základních práv Evropské unie. Tato směrnice především respektuje svobodu podnikání stanovenou v článku 16 Listiny a zároveň zajišťuje vysokou úroveň ochrany spotřebitele v Unii, ve shodě s článkem 38 Listiny.
- (29) Komise by měla do pěti let od vstupu této směrnice v platnost předložit Evropskému parlamentu a Radě zprávu o jejím uplatňování. Přestože dopady této směrnice na podniky v oblasti cestovního ruchu, včetně pořadatelů z kategorie mikropodniků nebo malých a středních podniků, byly pečlivě posouzeny, je vhodné v této zprávě zohlednit dopad jejího uplatňování na pořadatele-mikropodniky nebo malé a střední podniky. V případě potřeby by zpráva měla být doplněna legislativními návrhy,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Změny směrnice (EU) 2015/2302

Směrnice (EU) 2015/2302 se mění takto:

- 1) Článek 1 se nahrazuje tímto:

„Článek 1

Předmět

Účelem této směrnice je přispět k řádnému fungování vnitřního trhu a k dosažení co možná nejjednodušší vysoké úrovně ochrany spotřebitele sblížením některých aspektů právních a správních předpisů členských států, pokud jde o smlouvy mezi

cestujícími a obchodníky o souborných službách pro cesty a spojených cestovních službách, jakož i některých aspektů smluv mezi pořadateli souborných služeb a poskytovateli služeb.“

2) V článku 2 se odstavec 1 nahrazuje tímto:

„1. Tato směrnice se vztahuje na souborné služby, které obchodníci nabízejí k prodeji nebo prodávají cestujícím, a na spojené cestovní služby, které obchodníci zprostředkovávají cestujícím.

Vztahuje se rovněž na práva pořadatelů, jak jsou definováni v čl. 3 bodě 8, na vrácení peněz ve vztahu k poskytovatelům cestovních služeb v případě zrušení nebo neposkytnutí služby, která je součástí souborných cestovních služeb.“

3) Článek 3 se mění takto:

a) bod 2 se nahrazuje tímto:

„2) „soubornými službami“ kombinace alespoň dvou rozdílných typů cestovních služeb podle definice v bodě 1 pro účely téže cesty nebo pobytu, pokud:

- a) kombinaci těchto služeb provádí jeden obchodník, a to i na žádost nebo podle výběru cestujícího, ještě před uzavřením jediné smlouvy o veškerých službách, nebo
- b) bez ohledu na to, zda jsou uzavřeny samostatné smlouvy s jednotlivými poskytovateli cestovních služeb, a:
 - i) tyto služby jsou zakoupeny na jediném prodejním místě a
 - byly vybrány předtím, než cestující souhlasí se zaplacením, nebo
 - další typy cestovních služeb jsou rezervovány do tří hodin poté, co cestující souhlasil s úhradou první cestovní služby, nebo
 - další typy cestovních služeb jsou rezervovány do 24 hodin poté, co cestující souhlasil s úhradou první cestovní služby, a pokud předtím, než cestující souhlasil se zaplacením první cestovní služby, obchodník nabídl cestujícímu, aby si následně zarezervoval jeden nebo více dalších typů cestovních služeb, nebo
 - ii) jsou nabízeny, prodávány nebo placeny za souhrnnou nebo celkovou cenu bez ohledu na případné oddělené účtování, nebo
 - iii) pro účely inzerce nebo prodeje jsou označeny jako „souborné služby“ či obdobně, nebo
 - iv) jsou kombinovány po uzavření smlouvy, jíž obchodník opravňuje cestujícího k výběru z různých typů cestovních služeb, nebo
 - v) jsou zakoupeny od samostatných obchodníků prostřednictvím propojených on-line rezervačních procesů, při nichž obchodník, s nímž byla uzavřena první smlouva, předá jméno, platební údaje, e-mailovou adresu nebo jiné osobní údaje cestujícího dalšímu obchodníkovi nebo dalším obchodníkům.

Kombinace cestovních služeb, při níž se nanejvýš jeden typ cestovní služby podle bodu 1 písm. a), b) nebo c) kombinuje s jednou nebo více službami cestovního ruchu podle bodu 1 písm. d), nepředstavuje souborné služby, pokud tyto služby cestovního ruchu:

a) nepředstavují nejméně 25 % hodnoty dané kombinace a nejsou inzerovány jako podstatná část kombinace ani jiným způsobem nepředstavují podstatnou část kombinace, nebo

b) jsou vybrány a zakoupeny až po zahájení poskytování cestovní služby ve smyslu bodu 1 písm. a), b) nebo c);“

b) bod 5 se nahrazuje tímto:

„5) spojenými cestovními službami“ kombinace různých typů cestovních služeb, které nespádají pod definici souborných služeb podle bodu 2, kdy obchodník, který je smluvní stranou smlouvy o poskytnutí cestovní služby a přijímá platby od cestujícího nebo v jeho prospěch, nabídne cestujícímu, aby si zarezervoval další typ cestovní služby u jiného obchodníka pro účely téže cesty nebo pobytu, a kdy je smlouva o poskytnutí další cestovní služby uzavřena nejpozději 24 hodin po potvrzení rezervace první smlouvy.“

4) V článku 5 se odstavec 1 mění takto:

a) písmeno d) se nahrazuje tímto:

„d) způsob platby, včetně částky nebo procenta z ceny, jež mají být zaplacený jako záloha, a lhůta pro zaplacení zbývajících částí ceny v souladu s článkem 5a, nebo finanční záruky, které musí cestující uhradit nebo poskytnout;“

b) písmeno g) se nahrazuje tímto:

„informace o tom, že cestující může smlouvu ukončit kdykoli před zahájením poskytování souborných služeb proti zaplacení přiměřeného a zdůvodnitelného storno poplatku nebo případně standardních storno poplatků požadovaných pořadatelem v souladu s čl. 12 odst. 1 a že cestující může smlouvu o souborných službách pro cesty ukončit bez zaplacení storno poplatku z důvodu nevyhnutelných a mimořádných okolností uvedených v čl. 12 odst. 2;“

5) Vkládá se nový článek 5a, který zní:

„Článek 5a

Platby

Členské státy zajistí, aby s výjimkou souborných služeb definovaných v čl. 3 bodě 2 písm. b) podbodě iv) a souborných služeb rezervovaných méně než 28 dní před zahájením poskytování souborných služeb pořadatel nebo případně prodejce nepožadoval zálohy přesahující 25 % celkové ceny souborných služeb a aby nepožadoval platbu zbývajících částí ceny dříve než 28 dní před zahájením poskytování souborných služeb. Pořadatel nebo případně prodejce může požadovat vyšší zálohy, pokud je to nezbytné pro zajištění organizace a poskytování souborných služeb. [Zálohy mohou pokrývat zálohové platby pro poskytovatele služeb zahrnutých do souborných služeb a náklady vzniklé pořadateli nebo případně prodejci výhradně v souvislosti s organizací a poskytnutím souborných služeb, pokud je to nezbytné k pokrytí těchto nákladů v době rezervace.](#)“

6) Článek 7 se mění takto:

a) v odstavci 2 se písmeno b) nahrazuje tímto:

„b) informace:

- i) že pořadatel odpovídá za řádné provedení všech sjednaných cestovních služeb uvedených ve smlouvě v souladu s článkem 13, za případné vrácení plateb v důsledku ukončení nebo změn smlouvy a za poskytnutí pomoci v souladu s článkem 16, pokud se cestující ocitne v obtížích;
- ii) že cestující může případně kontaktovat pořadatele také prostřednictvím prodejce;“

b) vkládá se nový odstavec 2a, který zní:

„2a. Ke smlouvě se přikládá příslušný formulář pro informace uvedený v příloze I. Smlouva musí obsahovat jasný odkaz na tento formulář pro informace.“

7) Článek 12 se mění takto:

a) odstavec 2 se nahrazuje tímto:

„2. Bez ohledu na odstavec 1 má cestující právo ukončit smlouvu o souborných službách pro cesty před zahájením poskytování souborných služeb bez zaplacení storno poplatku, jestliže v cestovní destinaci nebo jejím bezprostředním okolí, v místě bydliště nebo odjezdu cestujícího nastaly nevyhnutelné a mimořádné okolnosti, které mají dopad na cestu do destinace, pokud tyto okolnosti výrazně ovlivňují poskytnutí souborných služeb. Cestující může smlouvu ukončit, pokud lze důvodně předpokládat, že plnění smlouvy o souborných službách pro cesty bude nevyhnutelnými a mimořádnými okolnostmi výrazně ovlivněno. Je-li smlouva o souborných službách pro cesty ukončena podle tohoto odstavce, má cestující nárok na vrácení veškerých uskutečněných plateb ve prospěch souborných služeb, avšak nemá nárok na dodatečné odškodnění.“

b) vkládá se nový odstavec 3a, který zní:

„3a. Oficiální varování ohledně cestování do určité destinace vydaná orgány členského státu odjezdu nebo bydliště cestujícího nebo země určení nebo skutečnost, že cestující budou po návratu z cesty nebo pobytu podléhat závažným omezením v cestovní destinaci nebo v členském státě bydliště nebo odjezdu, jsou důležitými prvky, které je třeba zohlednit při posuzování, zda je ukončení smlouvy na základě odstavce 2 a odst. 3 písm. b) oprávněné.“

c) odstavec 4 se nahrazuje tímto:

„4. Pořadatel vrátí veškeré platby podle odstavců 2 a 3, nebo v případě použití odstavce 1 vrátí veškeré platby uskutečněné cestujícím nebo v jeho prospěch, snížené o přiměřené a odůvodnitelné storno poplatky. Pořadatel musí tyto platby cestujícímu vrátit bez zbytečného prodlení a v každém případě do čtrnácti dnů po ukončení smlouvy o souborných službách pro cesty bez ohledu na to, zda cestující o vrácení peněz výslovně požádá.

Pokud členské státy zavedou nebo zachovají mechanismy, jejichž cílem je zajistit, aby byly platby cestujícím vráceny ve lhůtě stanovené v prvním pododstavci po ukončení smluv o souborných službách pro cesty v souladu s odstavci 2 a 3, informují o těchto mechanismech Komisi a ústřední kontaktní místa ostatních členských států uvedená v čl. 18 odst. 2. Jakékoli spolufinancování těchto mechanismů členskými státy je možné pouze za

výjimečných a řádně odůvodněných okolností a je podmíněno schválením podle předpisů Unie o státní podpoře.“

8) Vkládá se nový článek 12a, který zní:

„Článek 12a

Poukázky

1. Členské státy zajistí, aby v případě ukončení smlouvy podle článků 10, 11 nebo 12 mohl pořadatel dát cestujícímu na výběr, zda místo vrácení peněz přijme poukázku, kterou lze použít pro budoucí soubornou službu.
2. Předtím, než cestující poukázku přijme, musí jej pořadatel jasným a výrazným způsobem písemně informovat o:
 - a) tom, že cestující má nárok na vrácení peněz do čtrnácti dnů a není povinen poukázku přijmout;
 - b) době platnosti poukázky a právech cestujících v souvislosti s poukázkami, jak je stanoveno v tomto článku.
3. Hodnota nabízené poukázky musí odpovídat nejméně výši nároku cestujícího na vrácení peněz. Pořadatel může nabídnout poukázku na vyšší částku.
4. Cestující ztrácí právo na vrácení peněz během doby platnosti poukázky pouze v případě, že výslovně a písemně přijme poukázku namísto vrácení peněz. Strany se mohou kdykoli dohodnout na vrácení peněz v plné výši před uplatněním poukázky nebo uplynutím její platnosti.
5. Platnost poukázek je maximálně dvanáct měsíců ode dne, kdy cestující poukázku převezme v souladu s odstavcem 4. Tato doba platnosti může být jednou prodloužena až o dvanáct měsíců na základě výslovného a písemného souhlasu obou stran.
7. Pokud poukázka není uplatněna v době její platnosti, pořadatel vrátí částku uvedenou na poukázce co nejdříve a nejpozději do čtrnácti dnů po skončení doby platnosti, aniž by o to cestující musel předem požádat.
8. Poukázky jsou převoditelné na jiného cestujícího bez jakýchkoli dalších nákladů.
9. Na poukázky se vztahuje ochrana pro případ platební neschopnosti, kterou pořadatel zajistí podle článku 17, a to ve výši plateb přijatých od cestujícího.“

9) Článek 17 se nahrazuje tímto:

„Článek 17

Účinek a rozsah ochrany pro případ platební neschopnosti

1. Členské státy zajistí, aby pořadatelé usazení na jejich území poskytli záruku vrácení veškerých plateb uskutečněných cestujícími nebo v jejich prospěch v případě platební neschopnosti pořadatelů. Tato záruka zahrnuje ochranu plateb uskutečněných v případě, že se souborné služby neuskuteční v plném rozsahu nebo částečně v důsledku platební neschopnosti pořadatele, nebo pokud měl cestující nárok na vrácení peněz nebo pokud obdržel poukázku od pořadatele předtím, než se pořadatel ocitl v platební neschopnosti. V souvislosti s poukázkami je záruka omezena na výši plateb přijatých od cestujícího. Je-li součástí smlouvy o souborných službách pro cesty zpáteční

cesta, poskytnou pořadatelé záruku rovněž pro repatriaci cestujících. Lze nabídnout pokračování souborných služeb.

Pořadatelé, kteří nejsou usazeni v členském státě a kteří souborné služby prodávají nebo nabízejí k prodeji v některém členském státě nebo kteří jakýmkoli způsobem směřují tyto činnosti do některého členského státu, jsou povinni poskytnout záruku v souladu s právními předpisy daného členského státu.

2. Záruka uvedená v odstavci 1 musí být účinná a musí se vztahovat na důvodně předvídatelné náklady. Musí se vztahovat na částky plateb uskutečněné cestujícími nebo v jejich prospěch za souborné služby, přičemž se zohlední období mezi přijetím plateb a dokončením souborných služeb, jakož i odhadované náklady na repatriaci v případě platební neschopnosti pořadatele. Záruka musí být vždy dostatečná k pokrytí nákladů na vrácení plateb a případně na repatriaci a poukázky. Pokrytí musí zohlednit období, kdy pořadatelé mají v držení nejvyšší částky plateb, a případné změny objemu prodeje souborných služeb.
 3. S cílem zajistit účinnost ochrany pro případ platební neschopnosti členské státy dohlíží na opatření na ochranu pro případ platební neschopnosti pořadatelů usazených na jejich území, sledují trh poskytování ochrany pro případ platební neschopnosti a v případě potřeby mohou požadovat druhou úroveň ochrany. Jakékoli spolufinancování ze strany členských států je možné pouze ve výjimečných a řádně odůvodněných případech a je podmíněno schválením podle předpisů Unie o státní podpoře.
 4. Ochrana pro případ platební neschopnosti pořadatele se na cestující musí vztahovat bez ohledu na jejich bydliště, místo odjezdu nebo místo, kde byly souborné služby prodány, a bez ohledu na členský stát, ve kterém se subjekt poskytující ochranu pro případ platební neschopnosti nachází.
 5. Je-li poskytování souborných služeb dotčeno platební neschopností pořadatele, musí být záruka bez poplatku k dispozici pro účely repatriace a v nezbytných případech k financování ubytování před repatriací.
 6. Vrácení plateb dotčených platební neschopností pořadatele se provede bez zbytečného prodlení na žádost cestujících, nejpozději však do tří měsíců poté, co cestující předložil doklady nezbytné k posouzení žádosti.
 7. Pokud je to odůvodněné s ohledem na platby, které prodejci obdrží, mohou členské státy požadovat, aby si ochranu pro případ platební neschopnosti opatřili vedle pořadatelů i prodejci, a to bez ohledu na čl. 13 odst. 1 druhý pododstavec.“
- 10) V článku 18 se odstavec 2 se nahrazuje tímto:
- „2. Členské státy určí ústřední kontaktní místa pro usnadnění správní spolupráce a dohledu nad pořadateli, kteří působí v různých členských státech, a pro výměnu informací týkajících se ochrany pro případ platební neschopnosti a mechanismů zavedených k zajištění účinnosti vrácení plateb za ukončené smlouvy o souborných službách pro cesty. Kontaktní údaje těchto kontaktních míst oznámí členské státy všem ostatním členským státům a Komisi.“
- 11) Článek 19 se nahrazuje tímto:

„Článek 19

Požadavky na ochranu v případě platební neschopnosti a informace v případě spojených cestovních služeb

1. U spojených cestovních služeb definovaných v čl. 3 bodě 5 členské státy zajistí, aby obchodníci, kteří nabídnou cestujícím uzavření smlouvy o jiném typu cestovní služby, poskytli záruku, že budou vráceny veškeré platby, které obdrží od cestujících. Jsou-li tito obchodníci odpovědní za zpáteční cestu cestujícího, musí se záruka vztahovat i na jeho repatriaci. Ustanovení čl. 17 odst. 1 druhého pododstavce, čl. 17 odst. 2 až 6 a článku 18 se použijí obdobně.

2. Nabídne-li obchodník cestujícímu uzavření smlouvy o jiném druhu cestovní služby, a to i v případě, že obchodník není usazen v členském státě, ale jakýmkoli způsobem směřuje tyto činnosti do členského státu, poskytne cestujícímu příslušný, řádně vyplněný standardní formulář pro informace uvedený v příloze II. Informace ve formuláři musí být poskytnuty jasným a výrazným způsobem.

3. Pokud obchodníci nesplňují požadavky uvedené v odstavcích 1 a 2 tohoto článku, platí ve vztahu k cestovním službám, které jsou součástí spojených cestovních služeb, práva a povinnosti stanovené v článcích 9 a 12 a v kapitole IV.

4. Pokud je uzavřena smlouva o spojených cestovních službách, obchodník, který uzavírá smlouvu o jiném typu cestovní služby, informuje o této skutečnosti obchodníka, který cestujícímu nabídl uzavření takové smlouvy.“

12) Článek 22 se nahrazuje tímto:

„Článek 22

Právo na nápravu a práva pořadatelů na vrácení plateb

1. Členské státy zajistí, aby v případech, kdy pořadatel nebo, v souladu s čl. 13 odst. 1 druhým pododstavcem nebo článkem 20, prodejce zaplatil náhradu, poskytl slevu nebo splnil jinou povinnost, kterou mu tato směrnice ukládá, měl tento pořadatel nebo prodejce právo požadovat náhradu od všech třetích stran, jež přispěly k události, která vedla k zaplacení náhrady, poskytnutí slevy či splnění jiné povinnosti.

2. Členské státy zajistí, aby poskytovatel služeb v případě, že zruší službu, která je součástí souborných služeb, nebo ji neposkytne, do sedmi dnů vrátil pořadateli veškeré platby, které mu pořadatel za službu zaplatil. Sedmidenní lhůta začíná běžet dnem následujícím po zrušení služby nebo dnem, kdy měla být služba poskytnuta, podle toho, co nastane dříve.“

13) Příloha I se nahrazuje zněním uvedeným v příloze I této směrnice.

14) Příloha II se nahrazuje zněním uvedeným v příloze II této směrnice.

Článek 2

Podávání zpráv Komisí a přezkum

Do [pěti let od vstupu této směrnice v platnost] předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu o uplatňování této směrnice. Tato zpráva zohlední také dopad na pořadatele, kteří jsou mikropodniky a malými a středními podniky.

Ke zprávě v případě potřeby přiloží legislativní návrhy.

Článek 3

Provedení

1. Členské státy přijmou a zveřejní právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu se směrnicí nejpozději do [osmnáct měsíců od vstupu této směrnice v platnost]. Neprodleně sdělí Komisi jejich znění.

Použijí tyto předpisy od [šesti měsíců po uplynutí lhůty pro provedení].

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 4

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 5

Určení

Tato směrnice je určena členským státům.

V Bruselu dne

*Za Evropský parlament
předseda/předsedkyně*

*Za Radu
předseda/předsedkyně*